

v Evropi in Aziji. Med drugimi zanimivostmi je značilno priseljevanje v Kuvait, preseljevanje delavcev v Afriki pa selitev Mehikancev v ZDA, selitev delovne sile v Evropi, kjer je omenjen tudi delež Jugoslavije itd.

V tretjem poglavju je prikazana tista zvrst meddržavnih prebivalstvenih selitev, ki so se oživile ali poživile zaradi meddržavno političnih razmer (str. 114-146). Tu so prikazane vse najpomembnejše selitve, ki so jih po drugi svetovni vojni sprožile spremembe državnih meja (predvsem med Nemčijo in Poljsko, Poljsko in ZSSR, Jugoslavijo in Italijo itd.) ali pa nastanek novih držav (Izrael, Indija in Pakistan). Prav tako so osvetljene številne repatricije (npr. 6,3 milj. Japoncev) ter omenjene še druge selitve bodisi v Aziji bodisi v Afriki.

V četrtem delu knjige so opisane notranje selitve (str. 147-215), in sicer selitve podeželskega prebivalstva v mesta in v industrijska naselja, pa selitve med posameznimi področji znotraj držav, naseljevanje nanovo pridobljenih kmetijskih površin. Vendar moram pripomniti, da v sklopu notranjih selitev avtor ne obravnava dnevnega nihanja delovne sile. Za geografski prikaz značilnosti in problematike notranjih selitev prebivalstva je avtor izbral nekaj najtipičnejših držav, in sicer ZSSR, kjer še posebej prikazuje selitve pred letom 1917, Kitajsko, Indonezijo, ZDA, Kanado in Brazilijo. Nadalje so shematsko podane še selitve v nekaterih evropskih državah (Poljska, ČSSR, Francija, Velika Britanija in Italija) pa v Aziji, Afriki idr. V sklepnem delu knjige je omenjeno tudi začasno naseljevanje Arktike in Antarktike.

Knjiga Marianskega je za geografijo pomembno delo. Posebno zahvalo pa smo avtorju dolžni, ker se ni izgubil v grmadi različnega statističnega gradiva, temveč nam je prav na njegovi osnovi ob ustreznih metodološki interpretaciji prikazal obseg in značaj številnih selitev z zadnjih treh desetletjih. Vsebina je podana jasno in pregledno, dopolnjena je z bogatim faktografskim gradivom in ker ostaja povrh vsega avtorjeva misel vedno na realnih tleh zdravega razuma, sem prepričan, da bo tudi pri nas našel na ugoden sprejem.

Milan Natek

Basler Beiträge zur Geographie und Ethnologie. Ergänzungshefte zu REGIO BRASILIENSIS. Hefte für jurassische und oberrheinische Landeskunde, herausgegeben von der Geographisch-Ethnologischen Gesellschaft Basel.

Geografsko-etnološko društvo v Baslu je s sodelovanjem Geografskega inštituta v Baslu začelo izdajati v zadnjem desetletju serijo geografskih monografij v samostojnih knjigah, ki glede na obsežnost, resnost in tehtnost zaslužijo vso pozornost. Med osmimi dosedanjimi knjigami najdemo geomorfološke razprave (npr. o spodnjih terasah v okolici Basla, o morfometričnih raziskovanjih v Vogezih), razpravo o razvoju železnic v Juri, razpravo o geografiji in razvojnem planiranju pa tudi razprave tipa regionalnih družbenogeografskih raziskav (npr. W. A. Galusser, *Studien zur Bevölkerungs- und Wirtschaftsgeographie des Laufener Juras*, Basel 1961). Posebno pozornost pa vzbujata dve študiji iz mestne geografije.

Prva, Huga W. Muggli-a, obravnava Veliki London in njegova nova mesta (*Greater London und seine New Towns*, Studien zur kulturräumlichen Entwicklung und Planung einer grossstädtischen Region, Basel, 1968). Med številnimi geografskimi obravnavami tega vlemesta je ta disertacija ena redkih, ki prikazuje geografsko podobo mestne regije Londona in njenih novih členov po l. 1945 — novih satelitskih mest. (Dolej so satelitska naselja obravnavali predvsem urbanisti). Glede na to je avtor skušal najprej omejiti vlemesto in njegovo regijo, nato pa se je osredotočil na njun hitri populacijski in teritorialni razvoj in iz te situacije in stiske se porajajočo idejo decentralizacije vlemesta, katere zavestni izraz je bilo kasneje osem postopoma zgrajenih novih mest: Basildon, Bracknell, Crawley, Harlow, Hatfield, Hemel Hempstead in Welwyn Garden City. Za vse tiste, ki se navdušujejo za takšne urbanistične rešitve, so nedvomno zanimive ugotovitve o razvoju, funkcioniranju in uspešnosti teh satelitskih naselij.

Druga razprava je posvečena Baslu. (Ulrich Eichenberger, *Die Agglomeration Basel in ihrer raumzeitlichen Struktur*, Basel, 1968). Tudi ta razprava je grajena v veliki meri na podatkih in idejah, ki so se izoblikovale ob izdelavi regionalnega plana za severno Svico, za tako imenovano »Regio Bisiliensis« in je potemtakem močno »urbanistično« pobarvana. Avtor je glede na položaj mesta ob tromeji upravljal tudi gradivo publikacije »Strukturatlas Nordschweiz-Oberelsas-Südschwarzwald«, pri katerem je sam sodeloval. (To nas navaja na misel, da bi glede na podobno odprtost naših meja tudi pri nas morali obravnavati slovenska mesta širše in bolj upoštevati sosednje regije.) Glavno težišče študije je na mestni strukturi in sicer na zaposlitveni, verski in zlasti na funkcijski ter »kulturno-prostorski« (»kulturräumliche«) strukturi (delitvi na mestne četrti). Stevilni kartogrami ponazarjajo morfološko zgradbo in širjenje mesta v obmestje in širšo vplivno sfero. To je geografsko prav zanimivo, saj je Basel danes poleg Züricha gospodarsko najpomembnejše švicarsko mesto. Razen tega je mestna regija razdeljena ne le med tri države, temveč na švicarskem ozemlju tudi na pet kantonov, ki so po švicarski ustavi precej samostojne tvorbe. Vse to vodi k svojstvenim problemom.

Igor Vrišer

Water Earth and Man. A Synthesis of Hydrology, Geomorphology and Socio-Economic Geography. Edited by Richard J. Chorley. Methuen, London 1969, strani 588.

Knjiga je skupno delo 25 avtorjev pod uredniškim vodstvom R. J. Chorleya iz Cambrida. Na zunaj ima skoraj značaj priročnika, ki pa je že sam po sebi originalen po tem, da postavlja v ospredje hidrološki cikel kot osnovno vez med naravnim okoljem in človekom ter da dosledno upravlja označbo *socio-economic geography* za družbeni del geografije. Še zanimivejša pa je po stališču, ki ga zavzemata do načelnih vprašanj geografije avtorja uvoda R. J. Chorley in R. W. Kates, od katerih je zlasti prvi znan kot izrazit zagovornik t. im. »kvantitativne« geografije. Ta uvod se namreč obrača zoper apriorno delitev na fizično geografijo in na geografijo človeka, katere slabe strani se kažejo v tem, da se geografi ukvarjajo z »regionalno znanostjo«, ki je brez korenin (*rootless regional science*) in s socio-ekonomsko igro, ki se odigrava na površinah brez potez (*featureless plains*). Po njunem mnenju je prihodnost geografije sicer res v tej smeri, vendar je očitno, da bo geografija nehala obstajati brez določenega dialoga med človekom in fizičnim okoljem v prostorskem kontekstu. Pri tem lahko posamezne veje, ki smo jih doslej imenovali »fizično geografijo« obstajajo naprej pod okriljem t. im. »ved o zemlji«, toda najprimerneje kar izven geografije, za geografijo samo pa bi bilo bolje, da bi v rastla nova generacija fizičnih geografov, ki bi gojila za antropocentrično usmerjeno sodobno geografijo pomembnejšo in relevantnejšo fizično geografijo (str. 2-3). Ta stališča potrjujejo, da si Chorleyeva »kvantitativna« šola zares iskreno prizadeva, da bi premostila čedalje globlji prepad med fizično in družbeno geografijo. Ta namen dokazuje tudi sama knjiga, o kateri poročamo, čeprav iz nje še ni povsem jasno razvidno, koliko lahko k temu konkretno prispevajo »kvantitativne« metode.

Svetozar Plešič

Krajša poročila (predvsem o publikacijah, ki jih je uredništvo prejelo v oceno)

Márton Pesci, Geomorphological Regions of Hungary. Studies in Geography in Hungary, 6. Geographical Research Institute, Hungarian Academy of Sciences, Akadémiai Kiadó, Budapest 1970, strani 45, z barvno geomorfološko karto Madžarske v prilogi.

Studija vodilnega madžarskega geomorfologa obravnava po uvodnih poglavjih o razvoju gorskih in kotlinskih struktur ter o tipih geomorfoloških regij podrobneje značilnosti 6 osnovnih geomorfoloških regij Madžarske: velike ogrske ravnine (Alföld) Male ravnine (Kisalföld) gričevnatega Prekdonavja, hribovitega Prekdonavja, Severnoogrskih ali Intrakarpatskih gor in tipa dolin.